

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " " 2 "
6 " " " " 3 "

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Dokopisi se ne vračajo; dopisi na se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Cesarjeva zahvala

za vso Primorsko, kakor jo je lastnoročno dal razglasiti po namestniku bar. Depretisu, glasi se takó:

„Ljubi baron Depretis!

Zvesto Moje Primorje, od katerega se danes poslovim, je napravilo takó presrčen in ljubeznjiv sprejem, da izrečem o tem Svoje veselje in živo zadovoljnost.

Custvo udanosti Meni in Moji hiši, katero so Mi izrazili zastopniki Mojega neposrednjega mesta tržaškega, Moje poknežene grofije Goriške in Gradišćanske in Moje mejne grofije Istrske, se je s tem sprejemom dejanski obistinilo.

Petsto let je prešlo, v katerih se je mesto tržaško Moji hiši izkazalo kot najzvestejše, in lepi prazniki, katere smo Jaz, Cesarica, prestolnik in prestolnica zdaj tukaj skupno obhajali, so znamenje v zgodovini Moje hiše in tega mesta, da pridobljeni priimek njegov ostane tudi odslej in vsekdar.

Obrtna marljivost vse Moje države je razstavila tukaj izdelke svojega dela, in kakor je v krepkem napredku dela v kmetijskem in gozdnem gospodarstvu ter v obrtu poroštvo srečne bodočnosti za celo Mojo državo, je zagotovljena v živahni trgovini njih pridelkov in izdelkov cvetoča prihodnost Trsta.

Moje presrčne skrbi za blagor tega mesta, Moje poknežene grofije Goriške in Gradišćanske in mejne grofije Istrske naj bodo vsi zagotovljeni, in Jaz Vam naročam, da naznanite vsem Našo najsrčnejo zahvalo in neskrčeno Našo cesarsko naklonjenost tudi v bodočnosti.

Miramar, 19. septembra 1882.

Podpis: Franc Jožef I. r.

Nove bombe.

Kakor se je bližala oni dan huda nevihta od juga, in se je znesla nad Trstom, Krasom in Vipavo, kjer je dež curkoma lil, veter nevsmiljeno tulil in po mnogih krajih suha toča brez dežja padala, tako da je na Krasu uničila vinski pridelok in v Trstu raztrgala delo človeških rok v razstavi; tako se je bližal te dni zopet vihar z istega juga po suhem, ki je hotel med groznim pokom in vsestranskim polomom v nevarnost spraviti življenje, za katero moli vsak dan na milijone uduah avstrijskih src, ali vsaj ostrašiti in v brezupen nered spraviti otroke, ki so se veselili okoli svojega očeta. Brezbožen irredentari se je v Italiji obložil z bombami, katere je hotel prinesiti v Trst, da bi grenil ure veselja in sladkosti, katere je napravila cesarska rodovina svojim zvestim podložnikom, čvrstim državljanom na Primorskem. Zvestoba priprostega furlanskega ljudstva, odločnost občinskih in okrajnih oblastnikov, junaška krepost za varnost prebivalcev in premoženja čuječega žandarma so obvarovale presvetlega vladarja nesreče, tržaško mesto neizbrisljivega madeža, avstrijske narode žalosti in bolesti.

Viljem Oberdank je ime nesrečnežu, ki je zatajil človeško natoro, ki je zavrgel četrto zapoved božjo, ki je hotel vladarja žaliti. Nezakonski sin revne perice v Trstu je dobil s pomočjo neznanega očeta poduk v ljudskih, srednjih in viših šolah na Dunaji, pa srca si ni poblašil, in je stavil na laž vse današnje preroke, ki trdijo, da postane človek dober državljan z vednostjo brez srca, brez vere, brez vesti. Tu imate študirane človeka, pa zarotnika in najhujega sovražnika človeške družbe, ki pravno obstoječe razmere razdira in prekucuje, ne gledé na svojega bližnjega, kateremu zdravje in življenje jemlje, pravi odsev peklenščeka, ki visoko svojo vednost obrača v razdiranje in pokončevanje človeške sreče.

Pretekli petek zvečer sta prišla v Videm dva Italijana; v saboto zjutra najmeta voznika in se obrneta proti avstrijski meji. Ko prideta do zadnje italijanske vasi Butrio, stopita z voza. Vozniku naročita, naj vozi počasi čez mejo dokler ga ne dotečeta; sama pa ne gresta po široki, gladki cesti, ampak jo zavijeta po stezah med njivami in trtami. Ko je njih

voznik samotni poganjal konjiča po cesti proti Viškoni, vedno dalje po Avstrijskem, ga sreča drug voznik iz Viškona, ki mu pravi: „Kaj? voziš prazen? ali nimaš ljudij?“ „Imam dva gospoda“, odgovori prvi, „pa jih ni tukaj.“ „Kje pa sta, ali sta opešala?“ „Gresta po krajši poti med njivami in trtami, dokler me ne dotečeta.“ „Po krajši poti? morebiti po varnejši? Ali neseta kontrabant?“ „Jaz jih nisem prašal.“ „Ali sta poštna moža?“ „Na nosu jima ni brati.“ „Kako moreš voziti take ljudi?“ „Plačala sta mi?“ „Kaj misliš o teh gospodih?“ „Nič dobrega.“ „Ali se ti ne zdi, da bi bilo kaj za Trst?“ „Jaz peljem lo do Ronk. Že gresta; z Bogom!“

Voznik, ki je bil prišel iz Viškona, brzo obrne konja, ki ga pelje naravnost k županu. Ko župan vse sliši, zdrci hitro v Gradisce k okrajnemu glavarju; glavar naznaní žendarmiji v Trziči (Moufalcone), ki odpošlje svoje straže po cestah. V Ronkah zve žandar, da je eden gospodov že pred eno uro odpotoval z vozom proti Trstu, drugi da je še v gostilnici v svoji sobi. Žandar potrka na vrata in zahteva, naj mu odpre. Vrata se odprejo in gospod stoji v srajci in spodnjih hlačah pred žendarmom. Pri tej priči potegne iz nedrj samokres in ustrelí; žandar mu je pa o pravem času roko vjel, da je krogla šla nad glavo v strop; le na palcu je žandar nekaj odrsan. Potem sta se metala skoro pol ure. Samokres je imel več cevij; irredentari je hotel streljati in ustreliti ali sebe ali žandarma; ali žandar mu je tako krepko roko tiščal, da ni mogel petelina zdreti. Poslednjič žandar zmagal in hudobneža zveže. Zlaj ga moral pa brati in varovati, ker ljudstvo ga je hotelo raztrgati; slutilo je namreč, da človek mora biti hudodelec, drugače bi ne bil tako ravnal. Slutnja se kmalu potrdi, ker žandar je našel v sobi, kjer je tuja vezal, razno strelivo in dve bombi, podobni tistima, kateri so bili 17. avgusta iz Benedek v Trst po morji poslali.

Peljali so rovarja najprej v Trzič, v nedeljo zvečer pa iz Trziča v Trst. Na tržiško postajo ga je spremljal celi kraj s psokami, z zaničevanjem, z gnušenjem nad tako malopridnim naklepom. Žandari so ga varovali, ali pri vsem tem je dobil katero od zadej in spredej. Z dežniki, s palicami, s pestmi so mu žugali in nameravali; hudobnež je pa le včasih kaj pobledel, navadno je bil trden in predrzen. Ko so ga prašali, kam je bil namenjen, je odgovoril: v Trst. „Po kaj?“ „Cesarja gledat.“ „K čemu pa bombe?“ „Za pozdrav cesarju od italijanske mladine.“ Taki drzni odgovori, ki so se hitro razširili, so ljudstvo še bolj razkačili. Na Brežini se je dal v vozu ogledovat, kakor kaka zverina; nič se ni sramoval. Če mu je, kdo rekel, naj vstane, je vstal, naj se obrne, se je obrnil, da ga je vsakdo lahko videl. Ko je enkrat stopil iz voza, je še postal pa rekel: „Glejte me; ste me li videli?“ V Trstu ga čaka dvojno sodišče: kriminalno in vojaško, ker mož ima še le 25 let, je vojak, je imel iti leta 1878 v Bosno, pa je ostal v Trstu le en dan v kosarni, drugi dan je ubežal, in jo je odnesel na Italijansko v Rim, kjer je bil eden prvih rogoviležev italijanske irredente. Od tam so ga poslali zdaj njegovi somišljeniki, da bi v Trstu zmešnjavo delal.

Kaj bi bilo v Trstu in s Trstom nastalo, ako bi bil hudobnež svoj peklenški namen izvršil, tega še misliti ne moremo, pač pa si moremo domišljati, kaki občutki so se budili v milostljivem našem cesarju, ko mu je tržaški namestnik dosepešemu iz Miramara na železnično postajo to novico povedal. Nasledek tega je bil, da se najvišji dvor v Trstu ni mogel natanko držati prej objavljenega programa, kajti kaj pomaga največja srčnost proti zavratnim napadom nagnjusnega nihilista!

Žalost mora obiti vsakega Avstrijana, kadar pomisli, za kake hudobije je sposoben avstrijski izneverjenec; še večja žalost ga mora prešiniti, kadar prevdarja, da je vzrok izneverstva večidel na domačih tleh. Koliko sil smo videli delati, ki so se trudile, da bi zbrisale primorski deželi slovanski značaj in vtisnile ji pečat italijanstva. Zavoljo tega se blešči Trst na zemljevidu v italijanskih barvah in marsikateri zapeljau Tržačan misli, da Trst sam od sebe teži na

apeninski polotok. To zмотo je treba popraviti. Viška vlada v Trstu naj skibi, da pride resnica na dan; naj razglasi v naši deželi Slovane za Slovence in Italijane za Italijane. Potem ne bo mogla irredenta skiliti po Trstu, češ da Trst njej pripada; potem bo irredenta vedela, da predno pride v Trst, dobi od okoličanov mokro cunjо okoli glave, katera neizrečeno hladi. Ako se pa Primorsko razglasa za kronovino z izključljivo italijanskim prebivalstvom, potem se ni čuditi takim nakanom kakor je ta, nad katerim se vsakemu človeku stadi. Na zunaj naj se pokaže Primorsko v svoji pravi podobi, na znotraj naj se pustí vsem deblom primerno jim razvijanje, in zavarovano bo pred takimi čini, ki sramotijo 19. vek. Povzdigovanje ene narodnosti v škodo drugim je protinaravno in ne more dobrega sadá roditi; naravne pravice prostega razvijanja naj se nobeni narodnosti ne kratijo, ampak vlada naj jih povsod brani in podpira; potem bo Primorsko v živi zvezi z drugimi deželami presvetlega cesarja trden bran in kamenit jez, na katerem si vsi irredentari zobe pokrhajo in glave razbijajo.

Ivala Vsegamogočnemu, da je hudobna nakana izpodletela. Ljudstvo pravi: Bog je cesarja ohranil, ker je dober. Mi pa pravimo: Bog živi Franca Jožefa, našega cesarja in očeta!

Cesar v Trstu.

Cesarica, cesarjevič Rudolf in cesarjevna Štefanija so bili došli v Miramar že v soboto, cesar pa je došel po morji iz Pulja v nedeljo zjutraj. Ob 10. uri v nedeljo se je odpeljala Najviša gospoda v Trst, kjer so jo pričakovali došli ministri, bar. Depretis, generala Kuhn in Schönfeld (ki sta bila oba tudi v Gorici ob cesarjevem dohodu), mestni župan in druga gospoda. V dvorani kolodv. bilo je tudi več slovenskih knežkih deklic v krasni narodni obleki. Pred postajo je pozdravljalo ljudstvo med grmenjem topov z živio in evviva cesarsko rodbino. ki je stopila v prirejeni šotor. Župan pozdravi cesarja z lojalno gласčim se govorom, v katerem omenja 500 letno združenje Trsta z našo dinastijo, imenuje vladarje te hiše, ki so Trst pospeševali in povdarja naklonjenost našega cesarja, ki je „dal pravice jeziku in narodnim običajem, do katerih ima ljudstvo prirodno ljubezen“. Omenil je župan tudi razstavo in nje pomen, (in to je vendar nekaj od te strani). Cesar je odgovoril, da od trž. župana družega tudi ni pričakoval, kakor lojalne besede, in da je on s Svojo rodbino vesel došel v Trst, kjer se hoče udeležiti koristne in patriotske svečanosti, katero so priredili Tržačanje v spomin pred 500 leti sklenene in nerazrušljive zveze. Z živimi besedami, nadaljuje cesar, ste se spomnili lepe tradicije Trsta, varujte jo zvesto in skrbno, gospodje moji, ona je poroštvo bodočnosti.“ Cesar povdarja, da on bo skrbel za povzdigo Trsta, pa naj skrbé tudi oni za patriotizem in složno prizadevanje.

Cesarska rodbina je šla potem na razstavo, kjer je bilo natlačenega ljudstva. Tu se načelnik razstavnega odbora cesarju pokloni. Cesar mu je odgovoril, da pomen razstave povečuje še posebe patriotska misel, katera jo nadušje. Cesar si je potem ogledal razstavo in ga je razveselilo, da je na razstavi zastopana tudi Bosna in Hercegovina, katere hoče v trgovini in gospodarstvu pospeševati. Cesarska rodbina si je ogledala tudi hrvaški krasni paviljon, in je cesar svoje veselje izrekel načelniku Krešiču, da so z udeležitvijo razstave tudi Hrvatje svojo udanost skazali. Cesarska rodbina je bila na razstavi povsod z velikim nadušenjem pozdravljena. Potem so bile avdijske v namestniškem poslopji. Cesar je sprejel tudi posebno deputacijo kot zastop s Kranjskega z načelnikom grofom Thurnom. Cesarja je ta pozdrav zelo zadovoljil, obžaloval je, da ni mogel priti letos na Kranjsko, da pa se udeleži drugo leto 600 letnice gotovo. Deželi hoče vedno pomagati. Kranjska dežela je bila vedno zvesta in udana, je cesar rekel ter se potem pogovarjal z udi deputacije, ki so bili povabljeni

tudi k cesarski mizi. Zvečer je šla Najviša gospoda v gledišče, kjer je dalj časa ostala.

18. t. m. se je peljala cesarska rodbina v Lloydov arsenal, kjer se v morje spustila ladija „Medusa“. Pri tej priliki je cesar iz cesarskega paviljona zagledal g. Nabergoja, napotil se k njemu ter se dalj časa z njim razgovarjal. To je bilo nekaj nenavadnega za občinstvo. Zvečer je bilo mesto z luko in okolico vredno razsvetljeno. Bilo je krasno in čarobno.

Zvečer je imela iti cesarska rodbina na „bal“ na ladijo „Berenice“, dež je lil, in zato pripovedujejo, da se cesarska rodbina ni udeležila te veselice. Vzroki utegnejo biti pa še drugi.

Prih. bomo nadaljevali, opomnimo pa, da nam udeležniki cesarskih dnovov v Trstu niso popisavali tako ugodno, kakor poročajo celo po domačih listih. Italijani so se držali bolj v zakonitih in kisle v soglasji z nekaterimi ulicami trž. mesta. Pravijo, da je bilo malo zastav, olepšane so bile samo poti, koder se je vozila cesarska rodbina. Obnašali so se nekteri prebivalci, kakor da bi ne bilo nič posebnega v Trstu. Tudi so štacune zapirali ne zaradi praznika, ampak iz znanih povodov.

Cesarska rodbina je bila izvedela takoj o velikem izdajalcu, zasadenem v Ronkih, in gotovo ni vplivala dobro taka vest na Najviše Goste; pa bomo že še govorili o vsem tem.

Dopisi.

Iz Gorice, 21. sept. (Zmes.) Presvetli cesar je bil zelo iznenaden, da se je bilo na vse zgodaj zbralo mnogo ljudstva na goriškem kolodvoru, ko je odšel v četrtki zjutraj ob 6 in pol uri namestu ob 8 in pol; zlasti so ga bili tudi naši veteranci z godbo razveselili. Pri odhodu je rekel goriškemu županu, da se je Gorica zelo razvila, odkar ga ni bilo v Gorici, da ostane temu mestu naklonjen, in da se bomo kmalu zopet videli v Gorici. Poslednja opomba je zelo pomembna, katero utegneš raznovrstno tolmačiti. Okoličani, zlasti tudi iz Mirna, so bili došli, da bi še enkrat cesarja pozdravili, pa spremenjeni program jim je bil veselje zagrenil, ker so se bili zakasnil. Dodati nam je še mnogokaj. Prvi večer ob bakljadi ostane nam nepozabljen tudi zaradi tega, da se je narodna duhovščina brez pomisleka pridružila slovenskim društvom ter se tudi ona z bakljami poklonila presvetlemu cesarju. Enako veselje je zavladalo med nami, ko so se isti duhovniki z drugimi rodoljubi ta večer združili v veliko družbo pri ogerski kroni, in ko je eden prvih naših narodnih duhovnikov prvo napitnico posvetil Francu Jožefu kot našemu preljubemu Gostu. Rekel je ta dostojanstvenik, da je doživel najveseleje dni v Ljubljani takrat, ko se je veličanska Bleiweisova slovesnost obhajala, in da današnji večer šteje drugo srečno uro, katere se iz vsega srca veseli. Živio! je tem besedam mogočno odmeval po dvorani, kajti vsi udeležniki so bili navdahnjeni z enakimi občutki. Napitnice so se še vrstile zaslužnim slovenskim možakom na slovstvenem polju, ki so družbo ta večer počastili. Srečna napitnica je sledila tudi nazočnemu solkanskemu županu, ki se je ob 5. uri ta večer v Solkanu pred cesarjem obnesel kot slovenski poštenjak. Naj ostane ta večer v spodbudo njemu in drugim našim županom, katere bode vedel narod spoštovati in častiti, kedar bodo delali za blagor njegov. Ko je šel cesar drugi dan na Roje, so ga delalke in delalci tovarne za žveplenke blizu kolodvora pričakovali in skupno z živio! pozdravljali; in enako so ga pričakali, ko se je vrnil. Cesar jim je zaporedoma vselega obličja z roko odzdravljaj. Vodji, češkemu rojaku, gre čast, da je slovenske delalce spodbudil za tak pozdrav; to je toliko lepše, kolikor bolj nam je znano, da delalci drugih tovarn se napajajo vse drugega, kakor pa slovenskega duha. — Bralno in podporno društvo slovensko je cesar v posebni avdijenci po deputaciji sprejel, zagotovil, da je rad podaril že znani znesek, in je željo izrekel, da bi se društvo razvijalo in v obče, da bi v blagor ljudski enaka društva pri nas nastajala. Tudi tej deputaciji je potrdil svoje prepričanje o popolni udanosti in zvestobi Slovencev. Deputacija je šela več udov; čitalnico je pa sam predsednik v deputaciji zastopal.

V „Ei.“ in „Sl. N.“ poročajo iz Tolmina, da je župan tolminski nagovoril cesarja v primernem govoru, izpuščajo pa da je bil nagovor nemški; to poročevalcem ni ugajalo, ker bi bili morali „primerenost“ drugače omejiti nekoliko. Tudi se trdi od iste strani, da slovenski nagovori niso bili prepovedani; s tem pa ob enem po pohvaljenih županih mahajo in sami obsojujejo ono postopanje. V „Tribüne“ so to in ono pisali, zdaj pa hočejo vse preklicati; kje je resnica! V interesu naše stvari in slovenskega moštva pozivljemo mi dopisnike dunajske „Tribüne“, naj stvar objasnijo, kakoršna je bila; drugače nam izvrstna zagovornica „Tribüne“ prih. še verovala ne bo. V „Tribüne“ je nekdo reči preklicaval; resnica torej na dan!

V Solkanu je vihrala pri slavoloku ob dohodu cesarjevemu zastava solkanska in narodna čepovaška. Šopek je bila cesarju izročila gč. Adela, hči

župana solkanskega, na kar je rekel cesar slovenski: „Zahvalim!“

V Kanalu je bil prekrasno olepšan ves trg z narodnimi zastavami; g. dekan je bil nenavadno ozaljšan zvonik in cerkev. Narodnih zastav niso smeli pokazati samo uradniki; drugim jih ni nikdor branil. Drug dopisnik nam poroča, da sta zlasti občinski tajnik in sluga imela veliko veselje, kjer sta imela za ukaz, narodne zastave odstranjevati; v obče da ta dva na mnogo strani mir kalita v Kanalu s svojim čudnim obnašanjem. Tudi v Kanalu je bila podelila gč. Štefanija, hči županova, krasen šopek ce-arju. Pred cesarjevim stanovanjem so bili pevci zapeli cesarsko Hribarjevo kantato.

Poročali smo že, da v Gorici je bilo med 200 pevci samo okoli 30 Nemcev in Lahov; med laškimi so bili, kar jih je bilo, vsi iz Furlanije. Čudilo so se po mestu in došli tujci, da Gorica ni imela italijanskih pevcev, ki bi se bili mogočnemu zboru pridružili in skupno se poklonili cesarju s petjem. Čudilo so se tem bolj, ko so brali v „Independentu“ tržaškemu, da je tukajšnje ital. društvo „Ginnastica“ 8. in 9. t. m. imelo izlet in domačo veselico, in je ob teh prilikah laški pevski zbor „coro“ brez zapreke sodeloval. Pravijo, da so bili gospodje zadržani zaradi boleznj. Celó po časnikih beremo začudenje, da krasno poslopje tega društva je ostalo brez zunanje krasote ob dohodu cesarjevemu, tudi je bila razsvetljava neki samo za silo. V „Edinosti“ in „Triester Tagblattu“ so te vesti bolj nadrobno sporočene. — Morda so bili pa tudi dopisniki oboleti, ker ne „Independentu“, ne „Cittadino“ nista črke imela o prelepih praznikih, katere smo 12. in 13. t. m. v Gorici obhajali. Mi smo toliko najvni, da se temu celó nič ne čudimo. „Independentu“ je tudi o prihodu cesarjevemu v Trst prinašal samo program, ki se je izvrševal te dni v Trstu, in to med domačimi stvarmi. Morda je hotel biti v tem „objektiven“; pa objektivnost preneha, kjer se opušta poročati, kakó so cesarsko rodbino sprejemali. Objekt ušesom ostane tudi vsak „Evviva“ in „Živio“, ki se je izustil; o teh pa „Indip.“ nič ne vé, in vendar jih je bilo nekaj, če tudi ne od „Ind.“ stranke, ki je imela te dni druga opravila zunaj Trsta. „Cittadino“ pa prinaša post festum od 18. t. m. v št. od 20. t. m. iz Gorice dopis, ki ne zna o drugem poročati, kakor o prošnjah, ki so se stavljale v Gorici cesarju. To spomnja na ono pleme starega testamenta, ki je samo takrat molilo, kedar je bilo v potrebah, drugače je pa rajše rajalo okoli zlatega teleta. Sicer isti dopis tudi sam sebe zagotavlja, da cesar vsled dohoda na Goriško gotovo ne bo pospeševal slovenskega razvoja (sviluppo slavo) na škodo ital. narodnosti; argumentov za svojo tolažbo, ki izvira gotovo iz slabe vesti, nikakor ne navaja. Mi pa vemo, da cesar ni nikdar ene narodnosti podpiral zavestno na škodo druge; pač pa so narodnosti v Avstriji, ki se širijo in šopirijo na škodo drugih. Slovani v Primorji pa družega ne želi, kakor da bi se to na njegovo in državno škodo ne godile več, in ima trdno upanje, z argumenti podprto, da se utegne tudi zanj kaj zboljšati — brez škode drugih. Slovani se je veselil enako z ubogim narodom furlanskim cesarjevemu prihoda, in on želi s tem narodom počeno nadalje hvaležen ostati državi in vladarju, v katerem vidi pravičnega svojega očeta.

Iz Mirna Praznovanje pohoda Nj. Vel. presvitlega cesarja po goriškem Primorskem je naša občina kaj sijajno obhajala. Čeravno naša občina ni mogla imeti visoke časti, da bi z lastnega praga zamogla v obličje gledati previsokega deželnega Očeta svojega, vendar ni hotela zaostati. Dne 12. t. m. ob 5. zjutra zapeli so zvonovi ter v harmoničnem natrkovanju spremljanem s 6 kratnim strelom možnarjev naznanjali so nastop potovanja Najvišega gosta po soški dolini proti Gorici. 13. t. m. od 7—8 ure zjutra, ko je Nj. Vel. nadzoroval cerkve na Velikih Rojeh, so petno zvonjenje vseh cerkv naše fare s streljanjem možnarjev vmes; ob 7. zvečer pak svečava na holiu „Grad pri sv. stopnicah“ bila je veličastna, dolga rajda bakel, na vzvišenem prostocu, sredi bakel pak gorel je posebno umetno napravljen svit, zaznamovaje črke: Z. F. J. in spuščanje „raketov“ v brojnih barvah, zaključilo je svečanost proti 11. uri v noč.

Za ureditev te svečanosti gre v prvi vrsti pohvala namestniku tačas bolnega g. župana, gosp. podžupanu Antonu Drufovku, potem g. učitelju, ko se je potrudil za napravo nove „trobojnice“, ki je v resnici lepšala prostor čitalniškega društva mirnskega. Slava!

Kanal, 18. septembra. Rad bi vprašal, zakaj „Soča“ ni prinesla nobenega sporočila od tu o slavnosti cesarjevemu sprejemu, pa odgovor si dam lahko sam, ker gotovo od tu nihče ni poročal. Pa gosp. urednik! morate naše razmere poznati, ki niso take, kakor drugod. Ko je „Narod“ prinašal dopise od tu recte odtod, se je natočevalo tu, kar se je dalo, vsled tega je nastalo, če družega ne—mržoja do dopisovanja. Potem je pa tudi težko satiram non scribere. To naj bo vyod. Gledé slavnosti cesarjevemu sprejemu Ka-

nal ni zaostal za družimi trgi in vami, če tudi oficijalno ni bilo nič sporočeno o tem. Zakaj se ni sporočilo, vé morda okrajni glavar goriški. Kar se tiče zunanjšega kinča našega trga, storilo se je mnogo. Če tudi ne vse. Most s slavolokom je bil lepo okinčan, ravno tako fasada cerkve in vodnjak na trgu. Hiše so tekmovalle druga prek druge, in težko je kateri dati posebno prednost. Vse so bile dostojno in lepo ozaljšane. Hiša, v kateri se je vršil sprjem, je bila tudi od znotraj krasno olepšana in dvorana v vrt spremenjena. Vse vredno Visokega Gosta.

Napisi so bili samo slovenski in na cerkvi latinski. Prihod cesarjev je naznanjal strel in zvonjenje, in ob napovedani uri pridrdrajo kočije, šolska mladina, ki je bila na mostu razpostavljena, je z živio-klici pozdravila vladarja, ki je pri slavoloku izstopil z voza, in ko ga je župan nagovoril, šel je naravnost v cerkev. Na cerkvenem pragu čakala ga je duhovščina, in ko je cesar sprejel blagoslovljeno vodo, gre k velikemu altarju in tam opravi kratko molitev. Pri prihodu k slavoloku, ki je imel napis „zvesti Kanaleci“ in pri odhodu iz cerkve grimeli so burni živio-klici, dokler ni prišel v stanovanje za sprejem odmenjeno, kjer mu je županova hčerka gospodična Štefanija lep šopek poklonila, kterege je Nj. Veličanstvo blagovolilo sprejeti.

Sprejem se je vršil po tem že poprej odločenem redu: Duhovščina, sodnija, davkarija, županstva, učitelji, financa, požarna straža, veterani in čitalnica, ki si je zadnji hip priborila dovoljenje.

Sprejeti so bili tudi še nekteri posamniki v privatni avdijenci. Po končanem sprejemanji so vrli pevci zapeli cesarsko pesem, in Nj. Veličanstvo se je prikazalo na oknu, pozdravljeno od gromovitih živio-klicev, ki so se vedno in vedno močnejši ponavljali. Kmalu potem se je presviti cesar odpeljal proti Gorici. Škoda le, da je bilo deževno vreme, in da je nastal nek vihar proti slovenskim zastavam. Dve je celó izruval, in morali so ji spraviti, če tudi že mokri, ker uradni „sonst, „pesti“ in temni pogledi visokih oseb niso—šale. Vendar pa je slovenska zastava zavzemala najvišje mesto, kajti postavljena je bila na Šegalovi trdnjavi, tudi ne brez pomena. Vsaka hiša skoro je imela poleg cesarskih, državnih in bavarških tudi slovensko zastavo, in zakaj bi ne, saj so Slovenci cesarjevi podložni, in kar se tiče njih lojalnosti, jih nihče ne pokosi. Zastran nekij „želj“, ki so bile oblečene v podobo Quos ego, bi se lahko reklo: si tactuisses....

Dober državljani in zvest Slovenec pa take malevkosti prezira in stori, kakor mu pošteno srce in ljubezen do vladarja velevari. Presvitege cesarja, tudi Slovence pravičnega pa naj Bog živi!

Iz Tolmina, 18. sept. Izv. dop.) Kakó smo Nj. Veličanstvo v Tolminu sprejeli. Bije ura deset in pol. Ogromna množica ljudstva čaka spoštljivo, v grobni tihoti prihod vladarja. Trg je okinčan krasno, še preveč za ubogo Capitale dei monti. Ne opisujem štirih res okusno napravljenih slavolokov, visocih festonov, niti brezštevilnih zastav, črno-rumenih, belo modrih, belo-rudečih in tudi (kljubu nasprotnemu povelju od neke strani: Stecken Sie nur keine slavischen Fahnen aus) slovenskih, ki so vihrale iz privatnih hiš. Možnarji pokajo, zvonovi zvone, kočija pridrdra: Tukaj je! glasi se glas in gromovit živio! sprejme vladarja prvokrat v Tolminskem trgu. Čudno je, da sprejem ni bil pri slavoloku, ampak pri vhodu v urad in to, to je bilo zoper etiketo. Mnogo zaslužni župan Tolminski ga nagovori. Ker pa nimam prav dobrih ušes, nisem slišal, ali je bilo laški ali nemški, mislim pa, da je bilo slovenski, saj sem celo menil, da bom videl g. župana v surki iz dr. Lavričeve dobe. Monarh nagovori „feldpatra“ g. Pencina, ki je veteranom na čelu stal, pregleda veterane in gre v urad. Pred vrati podajo mu belo oblečeno deklice res krasen šopek. No, hvala Bogu, saj tu ga ena slovenski nagovori. V lepo okinčani uradni dvorani začno se avdijence. Prva je duhovščina. Vstopi okoli 30 glav pod vodstvom tolminskega dekana. A glej, g. vodja bleđi so kot smrt, oči plašno okoli gledajo, modra usta v na pol odprta, kot pri žabi, ki po dežju zdihuje. Kaj vam je, prečastiti? No, že vem. Slovenski ne smete, vnemščini Veličanstvo pred narodno duhovščino nagovoriti se bojite. Svitli vladar se oglednje, čaka srčnega pozdrava — tihota — ker pa ga ni, v svoji do broti, meneč da: ut desint vires, tamen laudanda voluntas, s sonornim glasom sam prične: „Meine Herren! Ich danke Ihnen herzlichst für den herzlichen Empfang, den Ich hier gefunden. Ich freue mich sehr, Sie so zahlreich vor Mir vereinigt zu sehen. Wiederhole Meinen herzlichsten Dank für den Empfang, an welchem der Clerus so hervorragend, namentlich in Tolmein theilhaftig ist.“ Krasne besede. In naš vodja molči. Brž da ne, on izpeljava besedo: avdijenca iz audire, toraj je treba le pošlušati, ne pa govoriti. Da bi bil vsaj feldpater veterinov zraven. Vdaril bi bil z roko ob koleno in s peto ob tla, rekoč: ni pre slabo!

In Nj. Veličanstvo samo pristopi k najbližjemu. Sedaj se še le g. dekanu razveže vez jezika. Spomnili so se, da škofu pri birni treba naznaniti imena bir-

mancev. In svitli cesar po raznoterih prasanjih, ki so kazala ljubeznjivo srce, izreden spomin, občudovanja vredno informacijo nas res birmuje: Es ist ja die Gegend durchgehends slovenisch. „Durchgefunds“ odgovori spokorni kor.

Omenjeno ljubeznjivost in skrb našega vladarja naj kaže ta prizor. „Pfarrer von S.ta Luzia,“ predstavlja naš vodja. „Sie haben dort den Typhus,“ pravi vladar. Strmeč, nehote vsklikne ubogi župnik: Majestaet, wissen ja Alles! — „Was?“ smejlja se cesar. — „Majestaet, wissen Alles!“ replicira revež. „Ist es epidemisch.“ „Stark.“ — „Sind viele Todte?“ — „Zehn.“ — „Hm!“ je cesarski odgovor. Sprejete so bile še druge korporacije, pri katerih vseh je vladar pokazal, kako močno da se zanima za ljudstvo. Napoti se potem v cerkev. Ko stopi iz urada, nastane splošna tihota. Naše verno ljudstvo gleda, zre v obličje vladarja, vsak si hoče vtisniti njegov obraz v svoj spomin. Ni čuda, da je „živio!“ zastal. — In lepa jim hvala! Naš g. glavar in njegov komisar skočita naprej: živio! živio! animujeta ljudstvo in licentia datā, nepopisljiv, gromoviti živio! se razlega, in nadaljuje, koder ljubeznjivi vladar korakā. Vidite, da našega spoštovanega glavarja je dunajska Tribune res krivično sodila. „Le zgrabil in davil ga je“ pravi sv. Evangelj.

***
Za Boga! Ne vklepajte naših čutov v spono. Pustite, naj srce govori, kjer govoriti mora. Pticek poje kakor zna, in oče ga vendar razume, če tudi drugače prepeva. Ne izgovarjajte se, da to ni „hof-fähig.“ Hočete li imeti Hofetiketo, pojdite—na Španjsko. Najboljši etiketa pri nas so zvesto uduna srca Nj. Vel francu Jožefu I. Ljubeznjivemu, — in oni, ki hočejo ta srca moriti, ne vem — kam spadajo.

Iz tolminskega okraja, *) 18. sept. Resnico je včasih težavno poročati, zato niste dobili zadnjih nobenih novic od nas. Danes smo že hladnejši. Torej! V torek dne 12. t. m. bil je naš Tolmin (NB. Nekateri imenujejo Tolmin: „Piccolo Parigi“ — a to je popolnem nepravilno in napačno, kajti nikoli se nisem slišal tukaj francoski govoriti. Veliko bolj prav po mojem mnenju pa imajo oni, ki ga „Mali Berolinček“ zovejo), prav lepo in tu pa tam tudi umetno s slavoloki, cvetlami, po oknih s tapeti, in različnimi mnogobrojnimi zastavami ozaljšan. Slovenskih zastav pa je bilo prav malo, da ne rečem nobene. Žalostno! In kar se raznih društev tiče, je samo slovenska čitalnica iz Podmelca čakala s slov. zastavo presvitlega vladarja. Prvi in glavni napis na glavnem slavoloku pri vhodu v Tolmin—na mostu, katerega sem pred prihodom cesarja ogledoval, bil je z velikimi črkami zapisan: „Willkommen“, kateri je vsacega rojaka najgloblje bodel v srce.

Čudno! Še smo nesamostojni nezavedni svojih pravic, še klečeplazi nekaterih zagrizenih nemškutarjev od fukcijozne opozicije!—Kedaj pač se predramimo, kedaj nastopi doba, da se naši načelniki ne bodo več sramovali svoje narodnosti, svojega maternega jezika, katerega presviti naš cesar ravno tako spoštuje, kakor vsak drugi jezik! Okolo 3¼ 11 ure pa zaslisi se kar nakrat gromoviti poki iz možnarjev ki so se odmevali po celi tolminski planjavi, zvonovi zvonijo in množica navdušeno vpije živio prislemu cesarju. Cesar izstopi z voza, poslušā kratak (nemški) pozdrav tolminskega župana, pregleda zbrane veterane, ter gre v prekrasno ozaljšano uradnico, kjer je imel sprejemati razne deputacije. Prva se mu je šla poklonit častita duhovščina tolminske dekanije prav močno zastopana. Poveljati pa moram, da je bilo ostro prepovedano (!!) presvitlega cesarja nagovoriti v kateremkoli jeziku. Le tako zvano: „stumme Verbeugung“ je bilo menda od zgoraj dovoljeno. In tega povelja so se tudi res vse pokorne ovčice vseh korporacij natančno držale. Toraj tudi č. g. dekan tolminski, kot načelnik duhovščine, je rekel nemški: „Tu je duhovščina tolminske dekanije, Vaše Veličanstvo“. Na to se je cesar prav lepo zahvalil za srčni sprejem v Tolminu in za udanost duhovščine do Njeza, in si je dal tudi vsacega izmed duhovnov še posebe predstaviti in jih počastil z mnogimi vprašanji. Tako je popraševal o materialnem stanu ljudstva naših krajev, na kar se mu je odgovorilo, da o blagostanju v teh krajih se ne more govoriti. Prašal je, če so na Tolminskem samo Slovenci, na kar se mu je odgovorilo, da vseskozi in brez izjeme. Prašal je dalje, če v Nemškim Rutu „nemški“ govore, na kar se mu je odgovorilo, da je to sicer nemška naselbina, a da sedaj vsi le „slovenski“ znajo in to govore. Njih Veličanstvo je blagovolilo tudi o nekaterih posameznih osebnostih popraševati. Tako n. pr. videč sivolasega starčka, Miha Pirih-a, župnika iz Podmelca, je prašal, koliko let da je star, in ko mu je ta odgovoril, da kmalu 80 let, se je začudil, da je pri toliko letih in tako težki službi še tako trden (rüstig). Tudi so bile znane presviti. cesarju prav dobro naše razmere. Vedel je, da ni ceste v Stržišče, da je bila bolezen (tifus) na Mostu pri sv. Luciji itd., sploh govoril je o naših krajih tako, kakor kak domačin, kateremu je

*) Ta dopis pojašnjuje ironijo prejšnjega. Ur.

vse znano, čemur so se duhovniki prav čudili. Duhovščina je bila pri cesarju več kot 10 minut. Potem so se poklanjali mu uradniki, župani, veterani itd. Le škoda, da uoben cesarja ni v svojem maternem jeziku v Tolminu nagovoril. — Po zaslišanju vseh korporacij šel je cesar z g. dekanom na desni in namestnikom na levi v cerkev in v novo šolsko poslopje. Potoma je vse pazljivo ogledoval in o tem in onem g. dekanu popraševal. Povsod pa je bil od ljudstva z navdušenimi in neprenchljivimi živio-klici pozdravljen in spremljevan. — O poludne bil je obed v g. Devetakovi spodnji dvorani, h kateremu so bili povabljeni č. g. dekan tolminski in cerkijanski, župnik iz Volč, g. župan in nekaj višjih uradnikov.

Okolo 1 ure pa se je odpeljal cesar naprej proti Gorici in bil je zopet z ginjivimi živio-klici spremljen, dokler ni izginit s pred naših oči. To je bil dan, ki ostane v najslajšem spomnu vsacega rojaka, vernega Slovence in zvestega Avstrijanca.

Politični pregled

Cesar in cesarica sta se peljala 19. t. m. zvečer iz Trsta naravnost na Ogersko v Gödölö. Cesarjevič Rudolf z visoko soprogo pa je odšel 20. t. m. zjutraj na Erdeljsko. Na postajah v Ljubljani, Celji in drugod je prestolnika obilo ljudstvo ob kolodvoru navdušeno pozdravljalo.

Ministri Taaffe, Pino in Falkenhayn so bili v Trstu, ko je bivala cesarska rodbina v tem mestu. Taaffe se je vrnil na Dunaj, poslednja dva ministra sta odšla pa v Dalmacijo, da deželo ogledata za namene svojih področij. V Trstu oživi neki pomorsko društvo tudi za promet na zahod, in vlada hoče Trstu pomagati, da so mu zboljša trgovsko stanje. Ogri se veselē, da Irredenta Trst slabi, ker upajo, da s tem pospešuje blagor mesta Reke.

Cesar je podelil dr. Smolki, predsedniku drž. zbora, čast skrivnega svetovilstva. Bar. Walterskirchen se je poslanstvu odpovedal, ker levičarsko Herbstovo časopisje je volilce ščuvalo in zapeljevalo. Dr. Kronawetter je bil istim hujskačem na poti in so blatili celó njegovo privatno življenje. Vsled tega ne mara tudi on biti več drž. poslanec. Levica ne more trpeti poštemih značajev, ki bi ji količkaj kaj resnice povedali.

Povodenj vsled zaporednega deževja je v planinskih pokrajinah, zlasti na Tirolskem, Koroškem pa tudi Štajarskem provzročila silno velike škode. Mesta, trge in vasi je podplola in na mnogih krajih podkopala. Veiike železnične mostove, kolovoze, rove in zasipe in na tisoče hľadov ob rekah je odnesla po vzraslih rekah in hudournikih. Občevanje po železnicah in cestah je pretrgano. Ljudstvo veliko škodo trpi, in škode je na milijone. Cesar je še iz Trsta poslal tisočake za prvo pomoč v najbolj zadete kreje; pomoči pa bo treba veliko od države in državljanov.

Car Aleksander se je s carsko rodbino odpeljal v Moskvo, kjer bo kmalu kronanje. Ljudstvo ga je z največim navdušenjem sprejelo. Morajo pa previdno skrivati vse zaradi nihilističnih naklepov. Knez črnogorski je dobil Andrejev red od carja in carsko rodbino spremlja on povsod, tudi v Moskvo.

V Egiptu so Angleži ustaško vojsko Arabijevo pobili in razkropili. Wolseley je zdaj gospodar v Kajiru. Angleži nočejo več sprejeti turške pomoči, turkega posredovanja. Angleži bodo zdaj z Evropo sklepali mir in red, vendar bodo oni ostali gospodarji v večji ali manjši meri v Egiptu.

Domače stvari.

Cesar je ob svojem bivanju na Bovškem podaril: občini srpeniški 150 gl., a občino Log 100 gl., Čezspčo 100 gl., Trento 80 gl., za napravo cerkvene ure v Logu 200 gl., za uboge v Bovcu 300 gl. V Gorici je podaril cesar 1800 gl., v Trstu pa 6100 da se primerno razdelē.

Sedemstoletnico obaja red sv. Frančiška in sicer na Kostanjevici v Gorici 2., 3. in 4. oktobra.

Potovalcem v Trst k slovesnemu blagoslovljenju zastave tržaškega drškega društva priporočā-

mo, da se pridružijo podpornemu društvu goriskemu ki bo potovalo po programu, ki je bil v zadnjem našem listu razglašen. — Podpornemu društvu, ki odide v nedeljo zgodaj, se pridruži, tudi Čitalnica Goriska.

Podporno društvo je dobilo znižano vozno za 125 deležnikov potovanja v Trst, ki morajo skupno odriniti z goriske postaje v nedeljo o 5. uri zjutra, in skupno vrniti se iz Trsta v ponedeljek ob uri, ki jo med potom določijo. Listke kupi društvo v imenu vseh, ki se oglasijo in plačajo do odhoda na postaji. Iz Gorice v Trst 75 kr.; nazaj ravno tako. Kdor se ne more na celi poti držati društva, je bolje da kupi sam listek v Gorici za naprej in nazaj.

Hrvaški vojaki, polk Leopold šte. 53, so 24 došli v Gorico.

Na c. k. deški vadnici v Gorici se bodo vpisovali učenci 28., 29. in 30. septembra t. l. od 9-12 dopoldne in od 2-4 popoldne. Vsak učenec, ki na novo pride, se ima oglasiti s svojimi starši ali z njih namestniki pri voditelju, ter se po prestani sprejemni skušnji uvrsti v dotični razred in oddelek. Šolnina znaša za pol leta 2 gold. 50 kr. Revni učenci smejo prositi oproščenja. Pismene prošnje na visoki c. k. deželni šolski svet v Gorici se imajo izročiti voditeljstvu ob določenem času. Prošnji je treba priložiti šolsko spričevalo zadnjega pol leta in izkaz premoženja, ki mora biti podpisan od župana in od duhovnega oskrbnika dotičnega kraja. V izkazu imajo biti razmere premoženja natančno razjasnjene; tudi ne sme biti več ko leto daj star. (Tiskane izkaze in prošnje prodaje g. Paternolli v Gorici).

G. vit. pl. Jos. Schneid, državni poslanec, namerava zaradi bolezni svoje poslanstvo odložiti. Upati pa je vendar, da se mu zdavje povrne, in v tem trdnem upanju je sklenil klub narodnih poslancev dež. zbora krajskega plemenitega rodoljuba naprositi, da poslanstva nikakor ne odloži. „Novice“ se z dobrimi razlogi boje, da bi odpoved vit. Schneida imela hude nasledke za narodno stvar. Bog okropi kmalu prebлага gospoda!

Bar. Pino, ki kaze svojo spretnost in živahnost tudi kot kupčijski minister, je na Primorskem v dobrem spomnu. Ravno pred dohodom cesarjevim mu je občina Srpenica na Bovškem podelila častno občanstvo, za katero se je Srpeničanom posebno lepo zahvalil. Še so pri nas občine, ki vedo, komu je treba čast skazovati.

Šole začnejo novo leto v malo dneh tudi na Goriskem. Iz šolskih imenikov in poročil poslednjih in tudi prejšnjega leta smo posneli, da slovenski starši pošiljajo vedno manj svojih sinov, zlasti na srednje šole. Na goriški realki se še iz male peščice izgublja jo v ital. življu, in vendar bi bilo potreba, da bi tudi Slovenci dobili tudi iz svoje srede zemljemercev, stavarjev in v obče mož, ki bi se sposobili za praktično življenje, za uradnike in delavce na velikem polju obrtnije in kupčije. Italijani so praktični, oni dobro vedo, da na realkah izšolani sinovi utegnejo dobiti dobrih služb ali pa da se sami poprimajo obrta in kupčije; mi pa tujujemo, da nam tujci jemljejo na domači zemlji ves boljši zaslužek.

Enako huda nam žuga pa tudi na gimnazijah. Na goriški gimnaziji so imeli doslej Slovenci večino, prešlo leto pa so bili Lahji imeli tukaj že enakoštevilni s Slovenci, cesar doslej še ni bilo. Kaj bo z goriškimi Slovenci, ako nam bodo šole dajale takó malo slovenske inteligence? Že zdaj so v slovenskih trgih, največ pa v mestu, pri uradnih skoraj samo Lahji ali pa Nemci. Le ozrite se po naših trgih in krajih, kjer so okr. glavarstva ali sodni-je! Naši kmetje menijo, da sin ne more postati več duhovnik; mnogo jih zaradi tega ne dá sinov v šolo. Ali to je krivo. Ako pride sedmošolec ali osmošolec k vojaški nabiri („rekrutirungi“), ga komisija sicer utegne spoznati za dobrega („tauglich“); ali zaradi tega postane vendar lahko mašnik, samo da je kot feldpater vpisan pri vojaki. Tedaj ni to nič hudega in mi pozivljamo č. duhovščino in učiteljstvo na deželi, da gleda na to, kje so talentirani slovenski sinovi, in da spodbujajo starše, da take oddajajo v šolo.—Opomnja. Pri vpisovanju slovenskih fantov v srednje šole naj starši in obče vpisovalci dobro pazijo, da se naši sinovi kot Slovenci za slovenščino vpišejo!

Slovenci tržaški so se cesarju poklonili tudi s slovenskim petjem. Odrinili so ob 6¼ zvečer na 12 olepšanih ladjah pred Miramar; na 4 ladjah bilo je okoli 140 pevcev. Pred tem imenitnim gradom so se ladje uvrstile in pevci so zapeli ob 7. uri med električno svetlobo najprej Hribarjevo kantato pod njegovim vodstvom; potem pa „Jadransko morje“ in „U boj“. Vodil je petje tudi g. Bartelj. Cesar je prišel pred grad z vso cesarsko rodbino, ko so morali pesni ponoviti in še Branovca zapeti. Cesarska obitelj je bila navdušeno pozdravljena z živio! Cesar je poklical oba pevovodje k sebi v grad in se je pohvalno izrekel o tam, da so pevci iz okolice in da so toliko napredovali. General Mondel je zatrdil še posebe, da je ovacija slovenskih pevcev dvor posebe razveselila. Slovenci pa so bili tudi ponosni, da so cesarja zadovoljili.

Okrajni šolski svet v Gradiški razposlal je brošurico „Cenni statistici sull' Istruzione popolare del distretto scolastico di Gradisca 1882. Gradisca Tipografia A. Bello.“ Za zdaj bode le toliko omenjeno, da ne v okrajnem in tudi v pomnoženem šolskem svetu ni niti enega Slovence, izuzemši šolskega nadzornika J. Vodopivca. Okraj Gradiska šteje 65.778 duš, obsega 6.27186 □ mirjamet., — leta 1869. je bilo 50 šol s 60 razredi letos pa je 56 šol s 107 razredi, še več ste še 2 šoli privatni. — Slovenci katerih je od 5 do 6000, imajo le 9 šol z enim razredom. Šole je obiskovalo 6462 otrok v starosti 6 — 12 let in 880 v starosti od 13 — 14 let. Učitelj je bilo vseh skupaj 63 med temi 12 mašnikov, učiteljic 43 in 19 za ročna dela. Iz tega delca se razvidi, da so Slovenci zelo zelo zanemarjeni in morajo plačevati doklade za šole v Furlaniji kder vasi, n. pr. s 720 prebivalci imajo 3 razredno šolo. Slovenci kje ste.

Govor dr. Jos. Tonklija v Kobarida je bil že stavljen, pa sa je moral danes odložiti zaradi drugega.

V Egiptu leži na stotine konj, vsled vojske umrlih, pa ne pokopanih, na suhih in mokrih tleh in tudi na vodah: vsled tega je velika nevarnost, da bi se kolera ali kuga ne zanesla tudi v naše kraje. Zato pa oštro nadzorujejo ladje, ki dojdejo iz Egipta v Trst ali Reko.

Zemljepis za prvi razred srednjih šol. Spisal in založil Janez Jesenko. Natisnila „Narodna tiskarna“ 1882 v Ljubljani. Ta 116 strani obsežna knjiga, ki stane samo 45 kr., je ravno kar izšla, in je z njo odlični šolski pisatelj vsemu narodu pogodil, ker bo slovenska mladina že letos zemljepisne nauke vsaj na Kranjskem iz domače knjige zajemati smela. Znano pa je, da je isti strokovnjak že kedaj priobčil obširne zemljepise, kakor tudi vso zgodovino v posebnih knjigah.

Knjižica slovenske mladine. Knjiga III. Sreča v nesreči. Poučna povest odrasle slovenske mladine. Spisal Janez Cigler, župnik pri sv. Tilnu v Višnjigori. (Drugi popravljeni natis). V Ljubljani, 1882, m. 8, 145 st. Založil in izdal Ivan Tomšič. Cena knjižice je naslednja: Mehko vezana, 40 kr.; trdo vezana 45 kr.; krasno vezana, vsa v platnu z zlatim napisom 60 kr. Po pošti 5 kr. več. „Ljublj. Zvon“ prav lepo spominja stareje bralce, kakó so radi prebirali pred 25, 30 leti „prvi slovenski roman“, v katerem je govorjenje o Francu in njegovih dvojčkih Pavlu in Janezu Svetinu. V resnici ime „Svetin“ vzbuja v nas prijeten spomin na zimske večere, ko so nam brali iz one prelepe knjižice o Svetinih. Srečna je bila občina, če je imela vsaj po eno tako knjigo, ki je morala potem romati od hiše do hiše, dokler ni — zginila, nikdor ni vedel, kam. Zato so se poslušalci zbirali okoli onega, ki je znal „iz glave“ pripovedovati, kar je bilo v knjigi brati. In ravno to že izgubljeno knjižico nam je zopet pomnožil vrli „Vrtcev“ urednik, da si jo priskrbimo za malo krajcarjev. Mi smo redko kedaj z enako veseljem srcecm književne proizvode pozdravljali, kakor to knjižico vsemu narodu najtopleje priporočamo.

Domovinoslovje. Za slovenske ljudske šole. Spisal Ivan Lapajne. Drugi popravljeni natis z 2 zemljavidoma. Natisnil in založil Ivan Leon v Mariboru. Cena 20 kr. Knjižica obseza 31 strani in je različnega čednega tiska. Naši ljudski učitelji tudi to delce skrbnega pisovalca naših ljudskošolskih knjig zadovoljni sprejmejo. Nauki te knjižice, ki nas spoznavajo z slovenskimi deželami, se priporočajo pa tudi odraslim ljudem.

Poslanice.

Iz LOGA — na Koroški meji.

Ker je tukajšnji župan zlobno raznesel neresnično vest, da sem jaz niže podpisani pri dohodu Nj. Veličanstva v Log vročenih dobil 50 ali 100 gl., kar bi bil ime! on videti, javljam v svojo obrambo, da to ni res, pač pa je resnično, da slojoljub?? večkrat kaj nevidljivega vidi.

MIHA ŠTRUKELJ, vikar.

V Logu, dne 15. sept. 1882.

V št. 34, 35 in 36 „Soče“ objavlja „Podružnica gospodarskega društva v Ptuj“, da se ji ni posrečilo zvedeti, iz katerih ptujskih vinogradov jaz vino kupujem, pač pa da mnogo ogerskega vina nakupim. Sramovati bi se društvo moralo svoje lažnjive trditve, ker v moji kleti imam med drugimi vselej tudi prava štajerska vina.

Nočem se pa spuščati v daljšo polemiko, samo to trdim in objavam, da sem mojim naročnikom vselej ptujsko za ptujsko in ogersko za ogersko vino prodajal, kar sami najboljšje vedó. Da ogerskega vina

veliko prodam, ne tajim, ker mnogo se po njem prašuje.

Doslej so bili vsi krčmarji z mojim vinom zadovoljni, ker vslej sem jim le s pošteno vinsko kapljico postregel, in to po kolikor mogoče nizkej ceni, s katero si drugi vinotrci konkurirati ne upajo, in kar njih zavist vzbuja. V dokaz tega eva cene, po katerih tudi sedaj vina, bodisi iz štajerskih ali ogerskih vinogradov prodajam, in zagotavljam da so popolnem naravna.

Belo vino leta 1881 po 11 gl. hektoliter

1879 po 16 gl.

Prav sladko belo vino leta 1882 po 16.50 gl. hekt.

Pravo tropinsko žganje po 33 gl. hektoliter

Pravi slivovec po 38 gl.

J. KRAVAGNÁ

v Ptuj (Pettau),

vinotrtec in posestnik.

Javna zahvala.

Vsem onim, posebno pa preč. duhovščini, ki so do zadnjega počitka sprejeli nepozabnega mi očeta

IVANA KRANJEC-A

se v imenu vse družine srčno zahvaljujem za izkazano sočutje.

V Kobaridu, 13. sept. 1882.

IVAN KRANJEC.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujemo za mnogobrojni sprejem pri pogrebu našega očeta, oziroma soproga, osobito pa gospodu županu s starešinstvom in zastavo, gospodom uradnikom, gasilcem in veterancem in sploh vsem prijateljem pokojnega, kteremu so zadnjo čast skazali, posebno pa ponavljamo srčno zahvalo vsem tistim, ki so ga obiskovali ob dolgotrajni bolezni nepozabljivega mi očeta Antona Gabrielčiča.

Ostala žalujoča družina.

V Kanalu, dne 17. sept. 1882.

Javna zahvala.

Od leta 1860 sem po nesreči silno trpel za rad božjasti.

Bolezen ta me je nadlegovala, ker sem bil padel s hišnega, tretjega nadstropja. S prva so se napad ponavljali samo po dvakrat v letu, potem pa od leta 1874 prav hudo po vsak teden. Padal sem brez zavesti, škodoval sem si jezik in peniti se mi je začelo s krvjo v ustih, takó da sem bil zares prav pobit človek.

Vsi pomočki, katere smo starši in jaz porabili, ni so nič zdali. Potem pa sem izvedel leta 1879 naslov gospoda dr. Silvija Boas-a od bolnika Hochmanna iz Karlsburga (v Sedmograškem), k, kakor so mi povedali, je bil ozdravljen od božjasti po gospodu dr. Boas-u. V sled tega sem prosil psmeno gospoda dr. Boas-a, da bi me začel zdraviti po svoji čudoviti metodi. Hvala Bogu, to je bila največa sreča, ktere sem mogel biti deležen; kajti zdaj živim zopet zdravo življenje.

Eno leto je že, odkar me božjast ni napadala, čutim se v obče kot prerojenega na vsako stran, kot najzdravejši človek.

Iz hvaležnosti potoval sem ta mesec k gospodu dr. Boas-u in sem mu izkazal osebno svojo hvaležnost. Naj se pač obrnejo vsi, ki trpé zaradi krča ali nervoznosti, v božjem imenu za upno do g. dr. Boas-a.

Josip Gáspár,
zasebnik.

Josip Gáspár
Kronstadt

Da je gospod Josip Gáspár to izjavo tukaj storil uradno in lastnoručno podpisal, se potrjuje.

Kronstadt, 31. oktobra 1881

Za mestnoglavarstvo

Aleksander Szaboz,
polčijski komisar.

Pečat
mestnega glavarstva
Kronstadt.

Tiskavnice (vinske prese)

najprejše sestave, potrebujejo malo prosfra, tiskajo s podvojeno naglo. stjo proti prejšnjim tiskavnicam, so ročni, trdno in trajno sestavljene, es izdelujejo najmanjše do največ velikosti za velike vinorejce. Garancija, pričevala od 000 že izdelanih tiskavnic. Pisane podobe in cene na zahtevo brezplačno in franco. Grozdni mlinci najnovjše sestave. Narožbe naj se podvližejo, P. H. MAYFARTH & Co. na Dunaji II, Praterstrasse 66. Farik in Frankfurt a. M.

A. Bein-ovi

STRELOVODI

za poslopja, zvonike, ladje i. t. d. iz netaljive tvarine, od visoke lade povlašeni, imajo pred družimi prednost v tem, da jih ni treba nikdar popravljeti, ker po g. Adolfu Bein-u sestavljena tvarina nikdar ne rujavi, med tem ko je treba pri navadnih vrhe večkrat pozlatiti, in dalje v tem, da so cenejši od navadnih železnih.

Cena (franko v Gorici):

Vsak drog za na vrh strehe pri poslopih z vso dotično pripravo vred stane . . . 24 gl. Krajsji drogi za na zvonike, ladje i. t. d. le 20 gl.

Pi-tene vrvi iz kotlovine ali drota, katere nadomestujejo odvodne droge, po debelosti od 25 kr. do 1 gl. 50 kr. za vsak meter.

NB. Pri naročbah naj se hlagovoli naznaniti strelovodova izmera (dimenzija).

Edini pooblaščenec za izdelovanje in izpeljavo teh strelovodov je

g. Ant. Polli

v Gorici, „Corso Francesco Giuseppe“, št. 56.

Dunaj. Pariz. London.

Čujte, glejte in strmite!

Skupno oskrbnitvo velike tovarne za anglo-britansko srebro, ki je prišla na kant, prodaja vse blagu zelo pod cenilno vrednostjo. Proti vpošiljavni zneska ali proti podvetju 8-60 gl. dobi se izvrstna mizna posoda iz prefinega anglo-britanskega srebra (ki je stala prej 40 gl.), in vsak, ki se na njo naroči, dobi pismeno garancijo za 10 let, da ostane posoda bela.

- 6 miznih nožev s fino jekleno ostrino,
- 6 vilic iz pravega anglo-brit. srebro iz onega kosa
- 6 miznih močnih žlic iz anglo-brit. srebra,
- 6 žlic za kavo iz anglo-brit. srebra,
- 1 šib. zajemalnica za juho iz anglo-brit. srebra,
- 6 nožnih podlog iz anglo-brit. srebra,
- 1 močna zajemalnica za mleko iz anglo-brit. srebra
- 1 fina posoda za paper a i slakor,
- 6 fino izdelanih miznih tas,
- 6 lepih, močnih jajčnih kozarcev,
- 6 finih jajčnih žlic iz anglo-brit. srebra,
- 1 Krasna srebrena taso 30 cm. dolga
- 1 čajnik prve vrste,
- 2 krasna dvoranska mizna svečnika.

64 komadov.

Dokaz, da moj oglas

ni slepaesk

se javno zavežem, blago nazaj vzeti, če ne ugaja. Čistilni prah za zgornjo posodo se dobiva pri meni škaflija po 15 kr.

Kdor hoče torej imeti dobro in pravo blago, ne pa sleparije, naj pošlje zaupno, dokler ga je še kaj, z nalovom

J. H. RABINOVICZ, Wien,

Centralni-Depot der Anglo-Brit. Silberfabrik II.

Schiffsamts-gasse 20 a.

Čistilni hral za to posodo, škaflija po-15 kr.

POZOR!

Božjast.

Oni, ki bolehalo zaradi krča ali živcev, in vsi ki se zanimajo za take bolezni in iščejo gotovega zdravila, naj si zaupno priskrbe brošuro dr. Boas-a.

Brezplačno in franco ji razpošljava

DR. BOAS

Paris, Avenue Klüber, 10

Champs-Élysées.

Bela Parlagi, prej firma Brachfeld et Wellisch München, zdá Paris Avenue Wagram, 29 ne razpošiljajo več moje brošuro ker sem jim jo odtgnil.

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprošto in naravno zdavilo je prava dobrodejna pomoc in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najrdovratniše žledčne bolesi. Prav izvrstno vstrežajo zoper hemorojide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črvesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper srcopok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za narožbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis, in v lekarni Alla Madonna v Korminu.

Ena steklenica stane 30 novcev.